

NOTITIE

Aan : **Dagelijks Bestuur**

Van : **Dick Witteman**

Onderwerp : **Uitvoeringsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek**

Datum : **21 maart 2016**

Ter : **kennisname en ter besluitvorming**

Samenvatting

De uitvoeringsregels schulddienstverlening zijn verbrokkeld ondergebracht in verschillende documenten. Voorgesteld wordt het beleid dat voor de burger de spelregels bevat voor de schulddienstverlening onder te brengen in een en hetzelfde besluit, genaamd "de uitvoeringsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek". Ook wordt voorgesteld het beleid op een onderdeel aan te vullen.

Gevraagde beslissingen

Verzocht wordt de volgende besluiten te nemen.

1. Het beleid dat de spelregels bevat voor burgers bij de schulddienstverlening onderbrengen in een apart besluit en deze zogenaamde "uitvoeringsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek" publiceren op www.isdbollenstreek.nl.
2. Het (huidige) beleid aanvullen dat bij het verwijtbaar beëindigen van het stabilisatietraject belanghebbende (in beginsel) voor 24 maanden wordt uitgesloten.
3. Voor het overige deze uitvoeringsregels voor kennisgeving aannemen.

De cliëntenraad hoeft niet gehoord te worden want krachtens de verordening cliëntenparticipatie is hun bevoegdheid tot advisering beperkt tot de Participatiewet en aanverwante regelingen. Wel zullen deze uitvoeringsregels hen ter kennis worden gebracht.

Inleiding

Zoals bekend is op 1 juli 2012 de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Op grond van artikel 2 van die wet moet de gemeenteraad telkens voor een termijn van 4 jaar een beleidsplan opstellen.

Hieraan is gevolg gegeven door middel van het beleidsplan "Van Schuldhulpverlening Naar Schulddienstverlening" (hierna: het beleidsplan, waarvan de geldigheidsduur afloopt op 1 juli 2016). Inmiddels heeft uw bestuur zijn opvolger inmiddels vastgesteld ter voorlegging aan de ISD gemeenteraden.

Daarnaast zijn de werkprocessen van de afdeling schulddienstverlening voor de medewerkers van de afdeling uitgeschreven en neergelegd in de zogenaamde "Uitvoerende beleidsnotitie schulddienstverlening" oftewel in het "Handboek werkinstructies schulddienstverlening" (hierna verder handboek genoemd). Dit handboek wordt regelmatig aangevuld en/of gewijzigd.

Deze aanvullingen en wijzigingen vinden plaats binnen de kaders van de Wgs, Algemene wet bestuursrecht (Awb) en genoemd beleidsplan.

Spelregels voor de burger

Aangezien het handboek vooral bestemd is voor de medewerkers van de afdeling schulddienstverlening leent het handboek zich echter niet of minder voor publicatie. Niettemin bevat dit wel belangrijke informatie voor de burger met name indien het betreft de spelregels over de toelating tot de schulddienstverlening of het weigeren daarvan, het opleggen van verplichtingen e.d. Informatie overigens die voor de burger ook (verbrokkeld) terug te vinden is in het beleidsplan, de Awb, de NVVK richtlijnen en die van Recofa (het landelijk overleg van rechters-commissarissen in faillissementen en surseances van betaling). Echter niet gesteld kan worden dat die bronnen voor de burger altijd even gemakkelijk toegankelijk zijn.

Uitvoeringsregels in een apart besluit

Daarom lijkt het ons goed om die spelregels, behalve in het beleidsplan e.d en het handboek, vooral ook in een apart besluit en in een andere vorm onder te brengen, genaamd "De Uitvoeringsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek" en deze (uiteraard) te publiceren. In dit aparte besluit kunnen dan telkens de nieuwe of gewijzigde uitvoeringsregels ondergebracht worden en aan u worden voorgelegd.

Kaders schulddienstverlening

Aldus gelden er voor de schulddienstverlening dan de volgende kaders:

*het beleidsplan

vast stellen door de gemeenteraad en meer strategisch van aard (wat willen wij)

*uitvoeringsregels schulddienstverlening

vast te stellen door het DB, naast operationeel, meer tactisch van aard (hoe doen wij het)

"het handboek werkinstructies schulddienstverlening"

bestemd voor de uitvoerders van schulddienstverlening en behalve tactisch ook meer operationeel van aard (hoe, wanneer en met wie), vast te stellen door de afdelingen kwaliteit en beleid en uw bestuur (via de uitvoeringsregels).

Uitvoeringsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek

In het hiernavolgende worden de uitvoeringsregels schulddienstverlening geformuleerd.

Het betreft hier "tactische" en "operationele" uitvoeringsregels. In deze uitvoeringsregels staan onder meer de toelatings- en uitsluitingsgronden voor schulddienstverlening. Maar ook een toelichting over het aanbod, de werkwijze en wat de burger mag verwachten. De vorm waarin de uitvoeringsregels zijn gegoten is die van een soort van verordening. Wij menen dat deze vorm de leesbaarheid voor de burger meer ten goede komt dan een beschrijvend document.

De "tactische" uitvoeringsregels zijn te herleiden uit (vallen binnen de kaders van) het beleidsplan, de Wgs en de Awb. In die zin bevatten deze geen nieuw beleid op één onderdeel na.

Het betreft hier de uitsluitingsgrond van (in principe) 24 maanden nadat door toedoen van belanghebbende een stabilisatietraject verwijtbaar is beëindigd (zie artikel 7 lid 1 sub b van de uitvoeringsregels).

Dit was tot nu toe niet geregeld, maar in de praktijk wel al eens toegepast in het kader van de hardheidsclausule. Er is gekozen voor een uitsluitingstermijn van 24 maanden en niet van 60 maanden (zoals dit het geval is als door toedoen van belanghebbende een schuldregeling verwijtbaar is beëindigd), omdat, anders dan bij een schuldregeling, bij een stabilisatietraject de schuldeisers niet

rechtstreeks betrokken zijn. Dat wil zeggen: de schuldeisers worden wel aangeschreven maar er hebben zich nog geen onderhandelingen afgespeeld over de aflossing van de schuld

De "schade" is in die zin aldus minder groot. Aldus kent het beleid verschillende uitsluitingsperiodes waarbij de lengte bepaald wordt door verschillende factoren (waaronder de mate van verwijtbaarheid).

Besluit Uitvoeringsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In dit besluit wordt verstaan onder:
 - a. dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de ISD Bollenstreek
 - b. inwoner: de ingezetene van 18 jaar of ouder die op grond van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens(GAB) bij een van de 5 ISD gemeenten (Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen) is ingeschreven.
 - c. verzoek: de aanvraag van de inwoner om schulddienstverlening
 - d. belanghebbende: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken
 - e. zelfstandige: de persoon als bedoeld in artikel 1 lid b van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
 - f. schulddienstverlening: het ondersteunen bij het vinden van een integrale oplossing voor financiële problemen of het voorkomen daarvan
 - g. intakegesprek: een gesprek met belanghebbende om te bepalen welke (financiële) ondersteuning nodig is
 - h. plan van aanpak: aanbod schulddienstverlening dat wordt voorgelegd aan belanghebbende
 - i. informatie en advies: tijdens een of meerdere gesprekken wordt advies gegeven over het opzetten van een overzichtelijke registratie, maken van begrotingen, betalen van rekeningen, zelf onderhandelen met schuldeisers etc. zonder beroep te doen op stabilisatie of schuldregeling
Onder informatie en advies wordt ook verstaan het doorverwijzen naar derden
 - j. doorlooptijd: het aantal weken dat verstrijkt tussen het moment dat de dienstverlening start (intake) en het bereiken van een resultaat
 - k. stabilisatietraject: dit traject wordt gebruikt om de inkomsten en uitgaven in balans te krijgen en te zorgen dat er geen nieuwe schulden meer ontstaan (stabiliseren)
 - l. schuldregeling: het bemiddelen met schuldeisers en het komen tot een afbetalingsvoorstel gericht op het aflossen van schulden
 - m. Wsnp: Wet schuldsanering natuurlijke personen
 - n. Wgs: de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
 - o. NVVK: vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren
 - p. Recofamethodiek; methodiek voor het berekenen van het Vrij Te laten Bedrag, vastgesteld door het landelijk overleg van rechters-commissarissen in faillissementen en surseances van betaling.

Artikel 2 Doelgroep gemeentelijke schulddienstverlening

1. Alle inwoners van de 5 ISD gemeenten van 18 jaar en ouder kunnen zich tot het dagelijks bestuur wenden voor schulddienstverlening.
2. In afwijking van lid 1 kunnen ex zelfstandige ondernemers een beroep doen op schulddienstverlening mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden.
 - a. Het bedrijf is beëindigd en uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel
 - b. De fiscale schuldpositie is duidelijk en
 - c. De boekhouding is op orde en de administratie is volledig afgerond.Zelfstandigen met een nog functionerende onderneming kunnen een beroep doen op een voorliggende voorziening in de vorm van het besluit Bijstandsverlening zelfstandigen 2004 ((Bbz 2004).
3. In afwijking van lid 1 kunnen gedetineerden, afkomstig uit een van de 5 ISD gemeenten een beroep doen op de schulddienstverlening mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden,

- a. De ondergane detentie mag niet langer duren dan 3 maanden en
- b. De detentie is het gevolg van een gedraging uit het verleden.

Artikel 3 Aanbod schulddienstverlening

1. Het dagelijks bestuur biedt belanghebbende schulddienstverlening aan, indien het dagelijks bestuur dit noodzakelijk acht.
2. Op basis van het aan de hand van het screeningsinstrument Mesis opgestelde klantprofiel, de ontvangen gegevens en andere informatie uit het intakegesprek wordt in overleg met belanghebbende ten tijde van het intakegesprek een individueel plan van aanpak opgesteld.
3. In het plan van aanpak wordt het aanbod uitgewerkt in concrete stappen.
4. De noodzaak en de toegang worden in een beschikking vastgelegd.
5. In de beschikking wordt in ieder geval opgenomen:
 - de al dan niet toelating tot de schulddienstverlening
 - de te verlenen dienst(en) en de voorwaarden waaronder deze verleend worden
 - de te verwachten doorlooptijd van die dienst(en), waarbij aangesloten wordt bij de richtlijnen van de NVVK (120 dagen model)
 - de verwachte rol(len) van belanghebbende hierbij en die van de ISD.
6. Aan de beschikking wordt als bijlage het plan van aanpak toegevoegd.
7. De vorm waarin de ISD schulddienstverlening aanbiedt is gebaseerd op een analyse van de hulpvraag, de schulden en de onderliggende problematiek, is van meerdere factoren afhankelijk en kan per geval verschillen.
De factoren die een rol kunnen spelen zijn (niet limitatief)
 - zwaarte en/of omvang schulden
 - sprake van een crisissituatie
 - psychosociale omstandigheden
 - houding gedrag (motivatie) en vaardigheden van belanghebbende
 - een eventueel eerder gebruik van schulddienstverlening.
8. Het schulddienstverleningsaanbod zal geen schuldregeling bevatten indien
 - a, vooraf duidelijk is dat één of meerdere schulden van belanghebbende niet door bemiddeling van het dagelijks bestuur op te lossen zijn en/of
 - b. de financiële situatie van belanghebbende te instabiel is en/of er geen sprake is van een problematische schuldsituatie zoals omschreven in de gedragscode van de NVVK.
9. De schulddienstverlening kan bestaan uit een of meer producten. Bij de uitvoering ervan conformeert de ISD zich zoveel mogelijk aan de Gedragscode van de NVVK.

Artikel 4 Geen aanbod tot schulddienstverlening

1. Met uitzondering van het product informatie advies en doorverwijzing doet het dagelijks bestuur geen aanbod tot schulddienstverlening en wijst het verzoek af indien de noodzaak tot schulddienstverlening niet aanwezig wordt geacht.
2. De noodzaak tot het doen van een aanbod wordt in ieder geval niet aanwezig geacht indien:
 - a. belanghebbende zelf in staat wordt geacht om zijn schulden te regelen al dan niet door middel van ondersteuning vanuit persoonlijke (familie en vrienden) en informele netwerken (o.a. vrijwilligers)
 - b. belanghebbende niet (voldoende) gemotiveerd is om zich te houden aan de verplichtingen
 - c. er sprake is van openstaande fraudeschulden bij een bestuursorgaan die zijn geconstateerd binnen 60 maanden voorafgaand aan het verzoek om schulddienstverlening.

Artikel 5 Verplichtingen

1. Belanghebbende doet aan het dagelijks bestuur op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en of omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op schulddienstverlening zowel bij de aanvraag als gedurende de looptijd van het traject.

2. Belanghebbende is verplicht om alle medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is gedurende de aanvraagperiode en tijdens het schulddienstverleningstraject. De medewerking bestaat onder andere uit:
 - a. het tijdig nakomen van afspraken
 - b. geen nieuwe schulden aangaan
 - c. het zich houden aan de bepalingen van de schuldregelingsovereenkomst, voorwaarden van de beschikking en of de bepalingen van het plan van aanpak schulddienstverlening.
3. Belanghebbende kan verplicht worden gesteld om zich maximaal in te spannen om het inkomen te verhogen dan wel de lasten te verminderen. Te denken valt hierbij aan:
 - a. meewerken aan re-integratie en/of inburgering
 - b. werk te vinden of meer uren te gaan werken. Dit geldt ook, voor zover van toepassing op de partner
 - c. het leveren een financiële bijdrage aan de huishouding door meerderjarige kinderen
 - d. indien autobezit niet noodzakelijk is, deze te verkopen of in te ruilen tegen een goedkopere auto, mits de noodzaak is vastgesteld
 - e. overige acties om de financiële ruimte te vergroten, zoals beroep doen op voorliggende voorzieningen.

Artikel 6 Beëindigingsgronden

1. Het dagelijks bestuur kan besluiten tot beëindiging van de schulddienstverlening indien:
 - a. het schulddienstverleningstraject succesvol is afgerond dan wel door uitspraak van de rechtbank inzake toelating dan wel afwijzing Wsnp
 - b. belanghebbende niet langer voldoet aan het bepaalde in artikel 2, tenzij het betreft een verhuizing naar een niet ISD gemeente, terwijl het minnelijk traject al is opgestart
 - c. zijn beschikbare aflossingscapaciteit niet wil gebruiken voor de aflossing van zijn schulden
 - d. hij niet of onvoldoende mate zijn verplichtingen nakomt, zoals neergelegd in artikel 6 en 7 van de Wgs, artikel 4 van deze uitvoeringsregels, de beschikking, de schuldregelingsovereenkomst en/of plan van aanpak.
Er zal niet eerder tot beëindiging worden overgegaan dan nadat belanghebbende een redelijke hersteltermijn is geboden om alsnog aan zijn verplichtingen te voldoen. Als schuldeisers weigeren mee te werken dan geldt deze hersteltermijn niet.
 - e. op basis van verkeerde en onjuiste informatie -zo later is gebleken- schulddienstverlening is toegekend, terwijl indien dit ten tijde van de besluitvorming bekend was geweest bij het dagelijks bestuur, een andere beslissing zou zijn genomen.
 - f. belanghebbende zich ten opzichte van medewerkers, belast met de werkzaamheden die voorkomen uit het schulddienstverleningstraject, misdraagt.
 - g. belanghebbende in staat is om zijn schulden zelf te regelen dan wel in staat is de schulden zelfstandig te beheren.
 - h. de geboden schulddienstverlening, gelet op de persoonlijke omstandigheden van belanghebbende, niet langer passend is.

Artikel 7 Afwijzing bij herhaald verzoek

1. Onverminderd de overige bepalingen in deze uitvoeringsregels kan het dagelijks bestuur besluiten tot afwijzing van de toegang tot schulddienstverlening bij een herhaald verzoek, met uitzondering van het product informatie, advies en doorverwijzing indien:
 - a. minder dan 6 maanden voorafgaande aan de dag waarop het verzoek is ingediend een verzoek tot schulddienstverlening is ingetrokken, anders dan op aandringen van de ISD
 - b. minder dan 24 maanden voorafgaande aan de dag waarop de aanvraag is ingediend door belanghebbende een stabilisatietraject verwijtbaar is beëindigd

- c. minder dan 36 maanden voorafgaande aan de dag waarop de aanvraag is ingediend door belanghebbende een traject schuldregeling succesvol is doorlopen minnelijk en wettelijk)
- d. minder dan 60 maanden voorafgaande aan de dag waarop de aanvraag is ingediend een traject schuldregeling tussentijds verwijtbaar is beëindigd (minnelijk en wettelijk).

Artikel 8 Berekening vrij te laten bedrag

1. Voor het berekenen van het Vrij Te laten bedrag (VTLB) wordt volgens de Gedragscode Schuldregeling van de NVVK gehandeld (NVVK tabel), gebaseerd op de Recofamethodiek.
2. Indien belanghebbende door toepassing van de NVVK tabel onder de beslagvrije voet als bedoeld in het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering zakt, wordt dit uitdrukkelijk medegedeeld aan belanghebbende (zorgplicht).
3. Het is aan de belanghebbende om te bepalen of hij al dan niet meer wil aflossen dan de beslagvrije voet toestaat.

Artikel 9 Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

1. Het dagelijks bestuur kan gemotiveerd afwijken van de bepalingen in deze uitvoeringsregels indien sprake is van bijzondere omstandigheden.
2. In gevallen waarin dit besluit niet voorziet beslist het dagelijks bestuur.

Artikel 10 Aanduiding en inwerkingtreding

1. Deze uitvoeringsregels worden aangehaald als “uitvoeringsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek” en worden gepubliceerd op www.isdbollenstreek.nl.
2. Artikel 7 lid 1 sub b van deze verordening treedt in werking na publicatie als bedoeld in lid 1.

TOELICHTING

De ISD gemeenteraden hebben medio 2012 het beleidsplan Schuldhulpverlening ISD Bollenstreek 2012-2013 "Van schuldhulpverlening Naar schulddienstverlening" vastgesteld.¹

De uitvoeringsregels, zijn hierop gebaseerd en op ondermeer de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De Wgs valt onder de werking van de Algemene Wet bestuursrecht (Awb). Het is daarom van belang om regels over de toelating tot de schulddienstverlening, het opleggen van verplichtingen en het weigeren van hulp in uitvoeringsregels vast te stellen zodat het voor de burger helder is wat de spelregels zijn.

De “tactische” uitvoeringsregels zijn te herleiden uit (vallen binnen de kaders van) het beleidsplan, de Wgs en de Awb. In die zin bevatten deze geen nieuw beleid op één onderdeel na.

Het betreft hier de uitsluitingsgrond van 24 maanden nadat door toedoen van belanghebbende een stabilisatietraject verwijtbaar is beëindigd (zie artikel 7 lid 1 sub b van de uitvoeringsregels).

Dit was tot nu toe niet geregeld, maar in de praktijk wel eens toegepast in het kader van de hardheidsclausule. Er is gekozen voor een uitsluitingstermijn van 24 maanden en niet van 60 maanden (zoals dit het geval is als door toedoen van belanghebbende een schuldregeling verwijtbaar is beëindigd), omdat, anders dan bij een schuldregeling, bij een stabilisatietraject de schuldeisers niet rechtstreeks betrokken zijn. Dat wil zeggen: de schuldeisers worden wel aangeschreven maar er hebben zich nog geen onderhandelingen afgespeeld over de aflossing van de schuld. De “schade” is in die zin aldus minder groot.

¹ Inmiddels heeft het dagelijks bestuur als zijn opvolger het beleidsplan schulddienstverlening 2016-2020 “op weg naar financiële zelfstandigheid” vastgesteld. Dit beleidsplan zal ter besluitvorming worden voorgelegd **aan** de ISD gemeenteraden.

Bij de toelating tot schulddienstverlening worden de criteria gehanteerd die in deze uitvoeringsregels zijn opgenomen. Naast algemene criteria kan voor specifieke groepen of situaties een op maat gesneden aanpak nodig zijn. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een dreigende situatie volgens artikel 4 lid 2 Wgs, zoals huisontruiming en afsluiting van gas, water en elektriciteit. Hieraan is onder meer gevolg gegeven door middel van het Crisisprotocol en het Convenant ter voorkoming van huisontruiming, (vastgesteld door het dagelijks bestuur).

Het gebruik van de schulddienstverlening is een tijdelijke voorziening. De inspanningen zijn er op gericht om mensen financieel zelfstandig te maken. De schulddienstverlening is in principe gelimiteerd tot eens in de drie jaar.

De criteria in de uitvoeringsregels geven invulling aan de juridische voorwaarden voor de toepassing van de Awb. Daarmee is de rechtszekerheid voor de burger gewaarborgd. Deze heeft immers de mogelijkheid om bezwaar en beroep aan te tekenen.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 2 Doelgroep schulddienstverlening

Lid 1.

Schulddienstverlening staat in beginsel open voor alle inwoners van de 5 ISD gemeenten van 18 jaar en ouder .

Lid 2.

Voor de zelfstandige met bedrijfsschulden staat de schulddienstverlening niet open. Hiervoor zijn er de instrumenten in het kader van de bijstandsverlening voor zelfstandigen (Bbz 2004). Voorkomen moet worden dat oneerlijke concurrentie ontstaat of dat niet-levensvatbare bedrijven langs de lijn van schulddienstverlening overeind gehouden worden. Alleen als de onderneming is beëindigd door middel van uitschrijving Kamer van Koophandel kan de ex-zelfstandige zich melden voor schulddienstverlening. Daarbij wordt wel opgemerkt dat privé- en zakelijke schulden door elkaar kunnen lopen, waardoor het moeilijk is de privé-schulden te isoleren van de zakelijke. Ex-zelfstandigen moeten hun boekhouding op orde hebben en alle aangiften inkomstenbelasting bij de belastingdienst gedaan hebben, alsmede de definitieve aanslagen hebben ontvangen. De belastingdienst werkt anders niet mee aan een schuldsaneringstraject.

Lid 3.

Op zich worden ex gedetineerden niet anders behandeld dan niet gedetineerden, al preekt het dat een goede terugkeer naar de maatschappij van ex gedetineerden van groot belang is. Als een persoon gedurende het schulddienstverleningstraject detentie moet ondergaan en dit is het gevolg van een gedraging uit het verleden dan wordt de schulddienstverlening voorgezet mits de ondergane detentie niet langer duurt dan 3 maanden. Wel moeten schuldeisers hieraan willen meewerken. Voor zover de gedetineerde gedurende die drie maanden niet beschikt over enig inkomen, wordt de schulddienstverlening tijdelijk opgeschort

Artikel 3 Aanbod schulddienstverlening

In lid 1 is aangegeven dat het dagelijks bestuur schulddienstverlening verleent indien het dagelijks bestuur dit noodzakelijk acht. Daar waar de burger in staat moet worden geacht om de (problematische) schulden zelf aan te pakken en te regelen, kan schulddienstverlening achterwege blijven. In de daaropvolgende leden 2 tot en met 6 wordt recht gedaan aan het beleidsmatige uitgangspunt dat schulddienstverlening gericht ingezet dient te worden. Het screeningsinstrument Mesis speelt hierbij een belangrijke rol, maar het is uiteindelijk de consulent die beslist. Ook over de vraag of de schuldenaar al dan niet "schulddienstverleningsrijp" is.

Lid 7 laat factoren zien die nodig zijn om een aanbod schulddienstverlening te kunnen vaststellen. Als tijdens de intake blijkt dat er in het schuldenpakket van de aanvrager schulden zitten, die niet door schulddienstverlening op te lossen zijn, kan dit reden om geen aanbod tot schulddienstverlening te doen (lid 8).

Als schulddienstverlening niet mogelijk is zal indien mogelijk een ander aanbod worden aangeboden (lid 9).

Artikel 4 Geen aanbod tot schulddienstverlening

In lid 1 is het spiegelbeeld verwoord van artikel 3 lid 1. Informatie, advies dan wel doorverwijzing wordt echter wel aangeboden om de kans te verkleinen dat anderszins belanghebbende eventueel in een problematische schuldsituatie zou geraken.

De criteria van lid 2 zijn in wezen de nadere uitwerking van het beleidsmatige uitgangspunt dat de burger in beginsel zelf verantwoordelijk is voor (het oplossen van) zijn schulden.

Iemand die fraude heeft gepleegd die financiële benadeling van een bestuursorgaan tot gevolg heeft gehad en als die persoon daarmee onherroepelijk strafrechtelijk is veroordeeld of een onherroepelijke bestuurlijke sanctie, die beoogt leed toe te voegen, is opgelegd kan worden uitgesloten van schulddienstverlening. De bevoegdheid om hulp te weigeren aan diegenen met fraudeschulden, wordt als mogelijkheid geboden door artikel 3 Wgs. Er is nadrukkelijk voor de 60 maanden termijn gekozen om aan te sluiten bij de termijn zoals die geldt bij de toegang tot de WSNP (het wettelijk traject). Indien de ontdekkingsdatum niet vast te stellen is, wordt de datum van de veroordeling of het opleggen van de sanctie gehanteerd. Op grond van artikel 9 kan het dagelijks bestuur in zeer bijzondere gevallen hiervan gemotiveerd afwijken, indien onverkorte toepassing daarvan aanleiding geeft of zou leiden tot disproportionele onredelijkheid of onbillijkheid. Bijvoorbeeld als er duidelijk sprake is van een schrijnende (gezins)situatie en aantoonbare negatieve effecten als schulddienstverlening niet wordt geboden. Bijvoorbeeld als het gaat om kleine bedragen of een klein deel van de totale schuldenlast aan fraudeschuld. Deze beoordeling wordt overgelaten aan de schulddienstverlener.

Artikel 5 Verplichtingen

Met dit artikel wordt de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende voorop gesteld. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van mensen zelf om tijdig de benodigde informatie te geven (lid 1) en medewerking te verlenen (lid 2). Dit zowel in de fase van aanvraag als gedurende de looptijd van een traject. Lid 2 noemt een aantal verplichtingen, dit is geen limitatieve opsomming. In lid 3 staan bepalingen die er op gericht zijn dat belanghebbende, en indien van toepassing zijn gezin, een zo groot mogelijke financiële ruimte dient te verkrijgen. Dit past in de uitgangspunten van een gemotiveerde schuldenaar die zoveel mogelijk probeert zelfredzaam te zijn.

In de beschikking en/of het plan van aanpak worden verplichtingen en voorwaarden opgenomen. De wijze van schulddienstverlening wordt in een plan van aanpak weergegeven. Belanghebbende kan worden verplicht mee te werken aan bijvoorbeeld budgetbeheer en aan begeleiding door flankerende

hulpverlening bij de aanpak van de oorzaak van de schulden. Om schulddienstverlening te doen slagen is de (volledige) medewerking en de inzet van de belanghebbende nodig.

Bij een schuldregeling worden de verplichtingen van de schuldenaar en de schuldregelende instelling (ISD) vastgelegd in een schuldregelingsovereenkomst. Voor de ISD heeft deze overeenkomst het karakter van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatsverplichting. De ISD is immers afhankelijk van de medewerking van de schuldeisers en kan derhalve geen resultaat (medewerking van de schuldeisers aan een schuldregeling) garanderen.

Artikel 6 Beëindiginggronden

In dit artikel wordt beschreven wanneer schulddienstverlening kan worden beëindigd. Omdat de ISD een selectieve en gerichte toepassing van schulddienstverlening wil, kan dat betekenen dat schulddienstverlening wordt beëindigd indien de vorm van hulpverlening niet langer aansluit bij de persoonlijke omstandigheden van belanghebbende. In dat verband is er een duidelijke link met de bepalingen in artikel 3 en 5 waarbij het gaat om eigen verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid en motivatie. De beoordeling van de persoonlijke omstandigheden vergt maatwerk. Het spreekt voor zich dat bij beëindiging van de schulddienstverlening de motivatie hiervan en de gronden waarop dit plaatsvindt duidelijk vermeld staan in de beschikking.

Indien verzoeker niet of in onvoldoende mate zijn verplichtingen nakomt zoals neergelegd in artikel 5, leden 1 en 2, kan het college besluiten om schulddienstverlening te weigeren dan wel te beëindigen. Alvorens dat te doen wordt, conform lid 1 sub d., de verzoeker een termijn geboden om alsnog, de gevraagde medewerking te verlenen of informatie te verstrekken. De termijn die aan verzoeker wordt gesteld is in dit artikel bewust niet benoemd. De termijn dient een redelijke te zijn conform de Algemene wet bestuursrecht. Wat redelijk is, hangt samen met het type verplichting. Komt verzoeker ook gedurende de herstelperiode zijn verplichting niet na, dan kan het dagelijks bestuur besluiten tot weigering of beëindiging van de schulddienstverlening. In het kader van eigen verantwoordelijkheid wordt deze hersteltermijn voldoende geacht. Als schuldeisers weigeren mee te werken, dan geldt de hersteltermijn niet.

Artikel 7 Afwijzing bij herhaald verzoek

De nadruk die er ligt op de eigen verantwoordelijkheid van de burger brengt met zich mee, dat niet elk herhaald verzoek op schulddienstverlening, kan worden gehonoreerd. Anderzijds ontslaat dit de ISD als uitvoerder van de schulddienstverlening niet van de verplichting om daar waar een onevenredige situatie ontstaat desondanks toch ten gunste van de verzoeker af te wijken van deze uitvoeringsregels (artikel 9, hardheidsclausule). Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een dreigende huisuitzetting van een gezin met jonge kinderen (zie ook het Crisisprotocol, vastgesteld door het dagelijks bestuur).

Voor de bepaling van het begrip verwijtbaarheid kan worden aangesloten bij de werkwijze zoals die gehanteerd wordt bij de uitvoering van de afstemmingsverordening.

Deze werkwijze houdt in dat eerst gekeken wordt naar

- de ernst van het feit
- de mate van verwijtbaarheid en
- de bijzondere individuele omstandigheden

Zie ook de algemene toelichting hierboven.

Artikel 8 Berekening vrij te laten bedrag

Onderdeel van het traject schulddienstverlening kan een schuldregeling zijn. Daarbij dient vastgesteld te worden wat de aflossingsmogelijkheden zijn en wat voor belanghebbende overblijft: het zgn. vrij te laten bedrag.

Hiervoor zijn er landelijke richtlijnen (afkomstig van de rekencommissie van de Recofa) die ook binnen de WSNP gehanteerd worden en waar ook de NVVK zich aan heeft geconformeerd. De ISD is lid van de NVVK en past derhalve deze richtlijnen zoveel mogelijk toe.

Deze richtlijnen kunnen echter toe leiden dat belanghebbende daardoor onder de beslagvrije voet zakt. Omdat dit op zich onrechtmatig is, dient belanghebbende daar uitdrukkelijk op worden gewezen. Alleen indien belanghebbende akkoord gaat met deze wijze van aflossing wordt de richtlijn toegepast.

Artikel 9 Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

Dit artikel geeft ruimte aan het dagelijks bestuur om in bijzondere en/of onvoorziene omstandigheden af te wijken van de regels, zoals neergelegd in deze beleidsegels.

Artikel 10 Aanduiding en inwerkingtreding

Lid 1

Spreekt voor zich.

Lid 2

Zoals hiervoor is aangegeven zijn deze uitvoeringsregels feitelijk al in werking getreden. Dit geldt echter niet voor het bepaalde in artikel 7 lid 1 sub b van de verordening.

Vandaar dat het nodig is om voor dat artikellid de datum van inwerkingtreding vast te leggen.

